

ОПШТИНА ЃОРЧЕ ПЕТРОВ
ООУ „Тихомир Милошевски”-Скопје

П Л А Н
За заштита и спасување на
ООУ „Тихомир Милошевски” - Скопје
од природни непогоди и други несреќи

Септември 2014 година
Скопје

СОДРЖИНА

1. Општи карактеристики на ООУ „Тихомир Милошевски”- Скопје .

- Положба на Установата.
- Број на вработени, старосна и образовна структура.

Технички опис на ООУ „Тихомир Милошевски” - Скопје

- Макро локација
- Микро локација
- Опис на функцијата
- Опис, конструкција и вградени материјали
- Опис на инсталациите :
  1. електрика
  2. водовод и канализација
  3. греење
  4. внатрешна противпожарна хидрантска мрежа - ВППХМ

2. Процена на загрозеноста на ООУ „Тихомир Милошевски” - Скопје

3. Основни одредби за заштита и спасување.

4. Планирање на заштита и спасување.

5. Организирање на заштита и спасување.

- права и обврски на Училишниот одбор
- права и обврски на Директорот на Установата
- права и обврски на вработените
- комисија за заштита и спасување
- тимови за заштита и спасување
- задолжено лице за заштита и спасување

6. Мерки за заштита и спасување

1. Општи одредби

2. Мерки за заштита и спасување

2.1. Евакуација

- видови на евакуација
- превентивна евакуација
- неопходна евакуација
- мерки за евакуација
- знаци за евакуација

2.2. Засолнување

2.3. Радиолошка, хемиска и биолошка заштита

2.4. Заштита и спасување од земјотреси и урнатини

2.5. Заштита и спасување од поплави

2.6. Заштита и спасување од пожари

- мерки за заштита од пожар
  - организација и заштита од пожари
  - техничка опрема и средства за гаснење на пожар
- 2.7. Заштита од енормни снежни врнежи
- 2.8. Заштита и спасување од олуја, град и ниски температури
- 2.9. Прва медицинска помош

7. Материјално - технички средства за заштита и спасување

8. Организирање на ООУ „Тихомир Милошевски” - Скопје
за заштита и спасување

- а) Тимови за заштита и спасување
- тим за евакуација
  - тим за засолнување
  - тим за радиолошка, хемиска и биолошка заштита
  - тим за спасување од земјотреси и урнатини
  - тим за заштита и спасување од поплави
  - тим за заштита и спасување од пожари
  - тим за заштита од енормни снежни врнежи
  - тим за заштита од олуја, град и ниски температури
  - тим за прва медицинска помош

9. Прилози кон планот

Прилог 1 - Мобилизациски план за брзо собирање на вработените

Прилог 2 - Утврдување на потреби за опремување на училиштето со средства и опрема за заштита и спасување

- тим за засолнување и евакуација
- тим за засолнување
- тим за радиолошка . хемиска и биолошка заштита
- тим за земјотреси и урнатини
- тим за поплави
- тим за пожари
- тим за енормни снежни наноси
- тим за заштита од олуја, град и ниски температури
- тим за прва медицинска помош

Прилог 3 - Утврдување, предлагање и донесување на финансиско-материјален план

Прилог 4 - Донесување на програма за обука на тимовите за заштита и спасување

Прилог 5 – Состав на комисијата за заштита и спасување со место на живеење и телефонски броеви

Прилог 6 – Список на вработени во ОО„Тихомир Милошевски” со место на живеење и телефонски броеви.

Врз основа на член 22 точките 7 и 10 од Законот за локалната самоуправа (Сл. весник на РМ бр. 5/02), а во врска со член 4 и 13 од Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита и спасување (Сл. весник на РМ бр. 86/08), Уредбата за начинот за ракувањето и употребата на планот за заштита и спасување од природни непогоди, епидемии, епизотии, епифитотии и други несреќи на РМ и за содржината, ракувањето и употребата на плановите за заштита и спасување на единиците на локалната самоуправа, трговските друштва, јавните предпријатија, установи и служби (Сл. весник на РМ бр. 76/06), Уредбата за спроведување на мерката радиолошка, хемиска и биолошка заштита, Уредбата за спроведување на мерката заштита и спасување од поплави (Сл. весник на РМ бр.91/10), Уредбата за спроведување на мерката заштита и спасување од урнатини, Уредбата за спроведување на мерката заштита и спасување од пожари, експлозии и опасни материи (Сл. весник на РМ бр. 100/10) и Уредбата за спроведување на мерката за заштита и спасување - прва медицинска помош (Сл. весник на РМ бр. 101/10), Училишниот одбор на ООУ „Тихомир Милошевски” Скопје, донесува

ПЛАН

За заштита и спасување ООУ „Тихомир Милошевски” Ѓорче Петров - Скопје од природни непогоди и други несреќи

Планот за заштита и спасување се донесува и врз основа на донесената Проценка на загроеноста на Градот Скопје и Општината Ѓорче Петров од природните непогоди и други несреќи, а со цел да ги предвиде опасностите како збир на мерки и работи од нормативен карактер, организационо-технички, образовен, управен, материјално-финансови и други мерки регулирани со Законот и подзаконските акти за заштита и спасување.

И.ОПШТИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ООУ „Тихомир Милошевски” - Скопје

1.Положба на Установата и нејзините објекти
ООУ „Тихомир Милошевски” Скопје се наоѓа во с.Ново Село б.б. Скопје , располага со следниве простории:

Преглед на училишниот простор

Реден број	Опис на просторија и нејзина намена	Бр. на простории	Површина во м ²
А	<i>Наставни простории</i>		
1	Универзални училници	11	595
2	Компјутерска лабораторија	1	77
3	Библиотека	1	18
	Вкупно	13	690
Б.	<i>Простории за општествена и педагошка дејност</i>		
1	Просторија за наставници	1	67
2	Просторија за директор	1	12
3	Простории за педагог и психолог	2	18
	Вкупно	3	90
В.	<i>Санитарни и други помошни простории</i>		
1	Училишна кујна	1	9
2	Ходници	4	447
3	Скали	1	15
4	Санитарни јазли	5	110
5	Магацини	1	100
6	Подрумски простор	1	115
7	Други простории	2	36
	Вкупно	15	832
Г.	<i>Дворни површини</i>		
1	Спортска сала	1	1250
2	Училишен парк	1	2100
3	Неуредена дворна површина	1	3500
	Вкупно	3	6850

2. Број на вработени, старосна и образовна структура

Во училиштето вработени се вкупно 37 лица од кои мажи 5 и 32 жени, со следна старосна структура

Реден број	Старосна гр.од-до	Бр. на работници
1.	до-25	0
2.	25-29	3
3.	30-34	2
4.	35-39	10
5.	40-44	4
6.	45-49	4
7.	50-54	2
8.	55-59	7
9.	60-64	5
Вкупно:		37

Наставен и друг стручен кадар

Ред.бр.	Опис на работно место	Структура според степен на стручна подготовка				
		ВСС	ВШС	ССП	КВ	НСС
	Раководен кадар					
1	☞ Директор	1				
	Стручни работници					
	☞ Педагог и Психолог	2				
2	☞ Библиотекар	1				
	Воспитно-образовен кадар					
	☞ Одделенска настава	8	4			
3	☞ Предметна настава	14	2			
	Административно - технички кадар					
	Секретар-благајник			1		
	Хаус мајстор-ложач				1	
4	Хигиеничар					4
5	Вкупно	26	6	1	1	4

ТЕХНИЧКИ ОПИС ООУ „Тихомир Милошевски”- СКОПЈЕ

1. МАКРО ЛОКАЦИЈА

Објектот кој е предмет на овој план за заштита и спасување се наоѓа во МЗ Ново Село, граничи со населба Кисела Јаболка, Стопански Двор и Волково.

2. МИКРО ЛОКАЦИЈА

Објектот од северната страна граничи со канал за наводнување, кој го одвојува селото Ново Село од нас.Кисела Јаболка, од источната и јужната страна граничи со приватни куќи од с.Ново Село, а од западната страна со железничката линија Скопје- Приштина.

3. ОПИС НА ФУНКЦИЈАТА НА ОБЈЕКТОТ ПО СЕКТОРИ - ПРОСТОРИИ

Објектот има основна функција - воспитно образовни дејности и за таа намена ги содржи потребните простории: главен влез, два влеза од северната страна,(кон спортскиот терен и кон простор меѓу две училишни згради, училници, санитарни јазли , фискултурна сала , гардероби, и туш- кабини;

Економски простории: просторија наменета за чување на ужината за учениците, и магацински простории .

Администрација : потребен број на канцеларии.

Подруми: магацин, котлара и помошни простории.

4. ОПИС, КОНСТРУКЦИЈА И ВГРАДЕНИ МАТЕРИЈАЛИ

Објектот ООУ „Тихомир Милошевски”Скопје е изграден од цврсти материјали во армирано бетонска конструкција со сидови од блок тули. Еден мал дел од покривот е од салонитни табли, а останатиот од лим со дрвена потконструкција. Објектите се изградени на рамна површина во населено место општина Горче Петров.

.

5. ОПИС НА ИНСТАЛАЦИИТЕ :

- ЕЛЕКТРИКА

Електричната инсталација е изведена според стандардите и потребите на објектот и при тоа е водена сметка за сигурноста за напојување со електрична енергија и заштита од пожари.

Објектот е обезбеден со громобранска инсталација.

- ВОДОВОД И КАНАЛИЗАЦИЈА

Водоводната инсталација е приклучена на водоводна мрежа на објектот, каде точно се дефинирани сите приклучоци и нивната местоположба. Водоводната мрежа на објектот е приклучена на градската водоводна мрежа. Важно е да се забележи дека постои хидрантска мрежа внатре во објектот и е во функција. Приклучоците за хидрантски црева се сместени во хидрантски ормари на соодветно место во самите објекти.

- ГРЕЕЊЕ

Загревањето на објектот е на сопствено парно греење на тврдо гориво.

- ВНАТРЕШНА ПРОТИВПОЖАРНА ХИДРАНТСКА МРЕЖА - ВППХМ

Објектот е обезбеден со внатрешна противпожарна хидрантска мрежа според потребите на секој објект.

Објектот е обезбеден со рачни противпожарни апарати.

5. ПРОЦЕНА НА ЗАГРОЗЕНОСТА НА ООУ „Тихомир Милошевски” Скопје од природни несреќи и други непогоди

Процената на загрозеноста е квалитативна и квантитативна анализа на податоците за рано превенирање, можни ризици и опасности за настанување на природни непогоди, други несреќи, епидемии, епизотии и епифитотии, со предвидување на можни последици од истите, предложен степен на заштита од опасностите и предлог за превентивни и други мерки за заштита и спасување.

Проценувањето секогаш треба да поаѓа од најтешката варијанта и можните предвидувања на природните непогоди, епидемии, епизотии, епифитотии и други несреќи, можностите за примена на мерките за заштита, расположливите сили за спасување на згрижените ученици и персоналот и материјалните добра, како и отстранување на последиците од природните непогоди, епидемии, епизотии, епифитотии и други несреќи.

Проценувањето на опасностите од природните непогоди, епидемии, епизотии, епифитотии и други несреќи за ООУ „Тихомир Милошевски” Скопје ги содржи и се врши врз основа на следните елементи:

1. Општите карактеристи на околината и подрачјето каде е лоцирана ООУ „Тихомир Милошевски” Скопје со објектите;
2. Процена на мерките за заштита и спасување;
3. Потребите и можностите за организација и раководење со заштитата и спасувањето и организирањето на силите за заштита и спасување;
4. Оспособеноста на учесниците за заштита и спасување во ООУ „Тихомир Милошевски”,- Скопје со објектите и
5. Оспособеноста и иницијативноста на поединецот во улогата за заштита и спасувањето.

Реално, па и аналитички гледано ООУ „Тихомир Милошевски”- Скопје со објектите може да биде загрошена од:

- Природни непогоди;
- Други несреќи и
- Епидемии, епизотии и епифитотии.

Во природните непогоди од кои е можно загрозување на ООУ „Тихомир Милошевски”,- Скопје со објектите ги проценуваме :

- Земјотресите;
- Поплавите;
- Енормните снежни врнежи;
- Голомразицата;
- Врнење на град
- Олуји.

Наброените природни непогоди со природно неконтролираните сили можно е да го загорат животот и здравјето на учениците и персоналот од училиштето објектите, инфраструктурата, материјалните добра и животната средина.

Кога зборуваме за други несреќи, а со кои е можно да биде загорена ООУ „Тихомир Милошевски”- Скопје со објектите, се мисли на настани, кои се резултат на одредени превиди и грешки во извршувањето на секојдневните стопански и други активности, како и невнимание при ракување со опасни материи и средства при производство, складирање и транспорт на истите.

Овде како други насреќи од кои реално може да биде загорена ООУ „Тихомир Милошевски”- Скопје со објектите, реално можеме да ги наброиме:

- пожарите;
- големи несреќи во патниот сообраќај;
- несреќи во воздушниот сообраќај;
- несреќи во железничкиот сообраќај;
- индустриски несреќи предизвикани од експлозии и други техничко-технолошки причини;
- паѓање на радиоактивни врнежи, прашина и талози;
- излевање на нафта и нафтени деривати и други отровни хемикалии;
- експлозии на гасови, запаливи течности и гасови и други горливи материи кои со воздухот создаваат експлозивни смеси и
- други експлозивни материјали од поголем размер.

Загореноста на ООУ „Тихомир Милошевски” Скопје е можна и од:

- епидемии;
- епизотиите;
- епифитотиите.

Набројаните се заразни болести кои доведуваат до интензивни и масовни појави на одредени заболувања со:

- епидемиите кај луѓето;
- епизотиите кај животните;
- епифитотиите кај растенијата.

Од напред изложеното, за одбележување е тоа што не вршиме проценување на загореноста на ООУ „Тихомир Милошевски”- Скопје, со објектите од: воени дејствија и криминално терористички акции.

Предното е поради тоа што и законодавецот ги има намерно изоставено, зашто таквите активности со кои е можно загрозување се регулирани со други нормативни акти, а не се предмет на Законот за заштита и спасување.

7. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ

Заради заштита и спасување на луѓе и материјални добра од природни и други несреќи во услови на мир, потребно е да се преземат мерки и активности од: нормативен карактер, организационо-технички, образовен карактер, управен карактер и други мерки, регулирани со Законот за заштита и спасување.

Заштитата и спасувањето се организира како единствен систем за откривање и спречување на настанувањето и отстранувањето на последиците од настанатите природни непогоди и други несреќи во мир, со кои се загрозуваат животите на луѓето, животните, растителниот свет, природните богатства, добрата во општа употреба, предметите и објектите.

Заштитата и спасувањето е јавен интерес.

Заштитата и спасувањето ги организираат и спроведуваат сите основни институции на начин уреден со Законот за заштита и спасување, како и подзаконските прописи, донесени врз основа на законот.

Заштитата и спасувањето на луѓето и материјалните добра, од јавен интерес особено се спроведуваат преку:

- набљудување, откривање, следење и проучување на можните опасности од природни непогоди и други несреќи и
- ублажување и спречување на настанување на можни опасности;
- известување и предупредување за можните опасности и давање упатства за заштита, спасување и помош;
- едукација и оспособување за заштита, спасување и помош;
- самозаштита, самопомош и взаемна помош;
- мобилизација и активирање на силите и средствата за заштита и спасување;
- одредување и изведување на заштитни мерки;
- спасување и помош;
- отстранување на последиците од природните непогоди и други несреќи;
- надзор на спроведувањето на заштитата и спасувањето.

8. ПЛАНИРАЊЕ НА ЗАШТИТАТА И СПАСУВАЊЕ

Заради организирано спроведување на заштитата и спасувањето, учесниците во системот донесуваат план за заштита и спасување од природни непогоди и други несреќи. Планот за заштита и спасување согласно Законот за заштита и спасување се изработува врз основа на Процена на загроеноста од природни непогоди и други несреќи.

Процената за загроеност и Планот за заштита и спасување од природни непогоди и други несреќи, за потребите на ООУ „Тихомир Милошевски”-Скопје, ја донесува Органот на управување на истата.

Процената за загроеност на ООУ „Тихомир Милошевски”Скопје, како и планот за заштита и спасување потребно е да ги има во вид најпрво условите и местоположбата каде се наоѓа и делува училиштето, со сите свои специфичности, како и спецификите на ниво на Општината и Градот Скопје кои треба да бидат усогласени со процените на Општината и Градот Скопје.

Дирекцијата за заштита и спасување се грижи за целосно спроведување на Планот за заштита и спасување во основните училишта . Процената и Планот за заштита и спасување, задолжително најмалку еднаш годишно се ажурира и се проверува неговата применливост, а со тоа и обуката на опфатените со планот.

Со Планот за заштита и спасување од природни непогоди и други несреќи на ООУ „Тихомир Милошевски”се утврдуваат меѓусебните права, обврски и одговорности за заштита и спасување од природни непогоди и други несреќи, во согласност со законските прописи, а особено:

- мерките за заштита и спасување од природни непогоди и други несреќи со кои ќе се отстранува односно намалува опасноста согласно со условите на училиштето.

- правата, обврските и одговорностите во областа за заштита и спасување од природни непогоди и други несреќи, односно организацијата и начинот на

вршењето на внатрешна контрола, како и овластувањата и одговорностите на работниците кои ја вршат таа работа;

-постапката и начинот на запознавање на работниците со опасностите од природни непогоди и други несреќи и начинот на обучување на работниците за учество во акции за заштита и спасување од природни непогоди и други несреќи;

-опремата, уредите и средствата за јавување за природни непогоди и други несреќи, распореденоста и нејзиното испитување;

-должноста и одговорноста на органите и на другите работници во врска со заштитата од природни непогоди и други несреќи;

-други прашања и работни задачи и активности кои се уредуваат и организираат во училиштето заради заштита и спасување од природни непогоди и други несреќи.

Заштитата и спасувањето од природни непогоди и други несреќи се организираат и се спроведуваат непрекинато на сите места и во објектите на училиштето.

Заштитата и спасувањето од природни непогоди и други несреќи опфаќа збир на мерки и дејности од нормативен, оперативен, организационен, правен, надзорен, технички, образовно-воспитен и пропаганден карактер, кои се преземаат заради отстранување на причините за настанување на природни непогоди и други несреќи, спречување на природни непогоди и други несреќи и спасување на животите на луѓето, како и на загрозениот имот.

Училиштето ја спроведува заштитата и спасувањето од природни непогоди и други несреќи во согласност со Законот за заштита и спасување.

Основната институција е должна без повик од надлежен орган кој раководи со акциите за заштита и спасување, самите да преземат одредени мерки за заштита и спасување ако престојат или настанат ненадејни опасности и за тоа веднаш и на најбрз начин да ги известат соодветните надлежни служби во општината и соодветното министерства односно Министерството за образование.

Основното училиште потребно е континуирано да врши оспособување на расположивиот кадровски ресурс за вршење на дејноста заштита и спасување во ООУ „Тихомир Милошевски“-Скопје.

За ефикасно справување со природните непогоди и други несреќи, особено по превенирањето и попречувањето на настанувањето на непогодите и несреќите ООУ „Тихомир Милошевски“-Скопје, преку организирање на силите и средствата се спротиставува на ново настанатите состојби.

За таа цел сите вработени се организираат преку соодветни тимови за дејствување.

Распоредувањето, повикувањето, јавувањето и мобилизирањето се организира на соодветен начин, така да во најкраток временски рок организирано се соберат, распоредат и дејствуваат.

ООУ „Тихомир Милошевски“-Скопје, за заштита и спасување од вработените формира универзални единици во помали состави тимови со командир и со соодветни групи во самиот тим.

Со оглед дека не може да се предвиди точно настанувањето на некоја природна непогода или друга несреќа, а со која би била зафатена и ООУ „Тихомир Милошевски“- Скопје, потребно е да се има подготвено и разработено соодветен мобилизациски план за брзо собирање.

Ефикасноста на мобилизацијата зависи од тоа каков мобилизациски систем е планиран и организиран:

- со јавување преку средства за комуникација;
- со покана;
- собирање со возила;
- со курир или
- комбиниран систем.

Во секој случај не е добро да се ослонува само на единствен можен систем, а во практиката како најефикасен се покажува комбинираниот систем на повикување и собирање.

Потребно е и препорачливо да се има обавезно пополнети покани со ажурирани податоци за секое лице вработено во училиштето и разработен курирски систем за повикување и собирање.

Од мобилизирањето и активирањето во соодветната универзална единица се ослободуваат : бремените жени, болни лица и други лица кои од оправдани причини не се во состојба да учествуваат во заштитата и спасувањето.

Со цел остварување на заштитно-спасувачката улога во која ќе се најде ООУ „Тихомир Милошевски”- Скопје и можноста со успех да ја извршува дејноста во новонастанатите услови . Истата, обавезно ќе претрпи одредени неопходни промени заради прилагодување и приспособување за работа во такви услови .

Установата во секој случај ќе продолжи со работа со мала но потребна реорганизација според бројот на учениците и со можност за обединување од повеќе одделенија, но сето тоа условено од настанатите последици, настанатата штета предизвикана по објектите, персоналот и згрижените ученици, како и материјално-техничките оштетувања и загрозувања на другите добра како резултат на дејствувањето на природната непогода или друга несреќа.

9. ОРГАНИЗИРАЊЕ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ

Согласно законот за заштита и спасување, ООУ „Тихомир Милошевски”- Скопје е должна да организира и спроведува заштита и спасување .

За организирање и реализирање на заштитата и спасувањето во училиштето одговорни се :

1. Училишниот одбор;
2. Директорот;
3. Вработените;
4. Комисијата за заштита и спасување;
5. Тимовите за заштита и спасување;
6. Задолженото лице за заштита и спасување.

1. ПРАВА И ОБВРСКИ НА УЧИЛИШНИОТ ОДБОР

Во рамките на своето делување и овластувања, ја утврдува потребата од заштита и спасување од природни непогоди и други несреќи.

На предлог на Директорот на ООУ „Тихомир Милошевски”- Скопје, ја донесува Процената на загрозеноста на училиштето за заштита и спасување од природни непогоди и други несреќи и планот за заштита и спасување.

Управниот одбор донесува и други акти за заштита и спасување, ја избира и ја разрешува Комисијата за заштита и спасување .

По потреба ја разгледува состојбата од загрозување на ООУ „Тихомир Милошевски”- Скопје од:

- природни непогоди;
- други несреќи и од;
- епидемии, епизотии и епифитотии.

1. Донесува одлука за отстранување на опасностите кои се закана по безбедноста и функционалноста на училиштето од природни непогоди и други несреќи;

2. Ја утврдува потребата од техничка и општа опременост на установата за превенирање и отстранување на последиците од евентуални природни непогоди и други несреќи;

3. Се грижи за организираноста и оспособеноста на кадровскиот потенцијал во основното училиште за превенирање и попречување или евентуално ублажување на последиците кои се закануваат или настанале како резултат на природни непогоди и други несреќи;

4. Презема мерки за развој и унапредување на заштита и спасување на основното училиште;

5. Врши согледување и дава иницијативи на директорот и комисијата за заштита и спасување за евентуално организирање и обука на вработените во смисла на заштита и спасување;

6. Утврдува и донесува материјално-финансиски План за организација и техничката опременост на основното училиште и универзалните единици (тимовите) составени од вработените во основното училиште и

7. Остварува потребен надзор во основното училиште во смисла на организираноста, обуката, опременоста и превенцијата во основна установа за заштита и спасување.

2. ДИРЕКТОРОТ НА ООУ „Тихомир Милошевски”- СКОПЈЕ

Директорот на училиштето во поглед на заштитата и спасување од природни непогоди и други несреќи на имотот на основното училиште ги има следниве права и должности:

- остварува општ надзор и раководи со преземањето и спроведувањето на мерките за заштита и спасување;

- се грижи за спроведување на одлуките и заклучоците донесени од страна на Директорот и Училишниот одбор за прашања од противпожарна заштита и заштита од природни непогоди и други несреќи;

- директорот е член на комисијата за заштита и спасување;

- предлага и превзема неопходни мерки;

- во случај на избивање пожар или друга природна непогода, донесува наредба за запирање на работата во одделни работни простории или објектот за што веднаш го известува Училишниот одбор;

- покренува постапка според закон против секој работник кој и покрај изречената опомена не ги почитува пропишаните мерки;

- го избира и го разрешува задолженото лице за спроведување на мерките за заштита и спасување;

-издава налози за отстранување на опасностите од избивање пожар, утврдени со решенија на инспекциските органи;

-извршува и други работи кои му се ставени во надлежност со општи акти, со одлуките на Училишниот одбор и со законските одредби.

- активно учествува во изготвувањето на планот за заштита и спасување;
- да прекине работата во ООУ „Тихомир Милошевски” - Скопје или во објектите од установата, доколку забележи закана на опасност од природни непогоди и други несреќи;
- доколку некоја појава се заканува по установата, а процени дека со сопствени сили не е во состојба да спречи настанување на последиците, веднаш повикува надлежна служба за отстранување на непогодата, како и да даде известување за интензитетот и потребната помош;
- да организира ажурна класификација и архивирање на важната документација за основното училиште и истата да се чува во посебни сандачи за во дадената ситуација истата по потреба се тргне и заштити;
- да остварува соработка и размена на информации со надлежните органи и тела на Локалната самоуправа, дирекцијата за заштита и спасување, подрачното одделение за заштита и спасување Карпош, надлежното, Министерството за образование и наука, Противпожарниот Потцентар во Ѓорче Петров, Полициската станица за општа надлежност Ѓорче Петров и други релевантни институции по прашања и области од заштитата и спасувањето и
- соработка со лица кои се во функција на обезбедување на основното образование, во смисла на општа безбедност на објектот и посебно од аспект за заштитата и спасувањето од природни непогоди и други несреќи.

3. ПРАВА И ОБВРСКИ НА ВРАБОТЕНИТЕ

Во остварувањето на заштита и спасување во ООУ „Тихомир Милошевски” основните институции вработените ги имаат следните права и должности:

-да учествуваат во заштитата и спасувањето;

-да бидат навремено запознаени за опасностите од природни непогоди и други несреќи;

-да се оспособат и да се подготвуваат за самозаштита.

Вработените во ООУ „Тихомир Милошевски”-Скопје се основни носители на задачите и работите за заштита и спасување од природни непогоди и други несреќи.

Право и должност на секој работник е да учествува во спроведувањето и унапредувањето на работите и задачите, односно во општите и во посебните мерки за заштита на имотот и луѓето и спасување од природни непогоди и други несреќи, во согласност со закон, подзаконските прописи и други општи акти.

Правата и должностите се однесуваат особено на:

-организирање заштита на сите вредности со кои се располага, на начин што обезбедува лична и имотна сигурност на вработените и на имотот на училиштето;

-на своите работни места и во други простории каде што работат да бидат запознаени со опасностите од природни непогоди и други несреќи и да ги спроведат обврските од претходниот став;

-да бараат помош од органите, организациите и лицата кои оваа помош или треба да им ја пружат, или да укажуваат помош во согласност со своите можности, а особено при природни непогоди и други несреќи и при спречување на нивното ширење;

-да бидат навреме известени за појавите на загрозеност на вработените и имотот, за мерките и дејствијата што се преземаат за отстранување на последиците од загрозеност;

-да се запознаат со опасностите од појава на природни непогоди и други несреќи, да се запознаваат и да се обучуваат за ракување и за употреба на рачните апарати за гасење на почетен пожар и други уреди и средства;

-по завршувањето на работата во работните простории да ги отстрануваат опасностите кои можат да предизвикаат пожар или експлозија (да ги исклучат електричните уреди, термичките уреди, да ги отстранат или да ги обезбедат од паѓање или истурање запаливите или експлозивните течности и гасови и слично);

-да го пријават секој недостаток или секое расипување или друга промена на средствата и уредите за гасење или средствата и апаратите за работа, кои можат да предизвикаат пожар или експлозија.

- да се запознаат со содржината на планот за заштита и спасување, како и да бидат запознати со системите за повикување и учеството во универзалните единици (тимовите) за заштита и спасување.

4. КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ

За успешно организирање, следење и попречување на опасностите и спасување, како и системските мерки за заштита на училиштето, Училишниот одбор формира Комисија за заштита и спасување од природни непогоди и други несреќи.

Комисијата е оперативно тело на Училишниот одбор.

Комисијата ги врши следните работи:

-најмалку два пати годишно врши преглед на работните простории со цел, согледување на опасностите од избивање пожари, дава предлози за спроведување најцелисходни мерки за заштита и спасување;

-според укажаната потреба врши преглед на објектот каде што постои посебна опасност од избивање на пожар;

-поднесување извештај до Училишниот одбор за состојбата со заштитата и спасување од природни непогоди и други несреќи, со предлог-мерки за донесување соодветни одлуки и заклучоци;

-ги разгледува и зазема став по извештаите, записниците и решенијата донесени од страна на инспекциските органи од областа на противпожарната заштита и заштита од природни непогоди и други несреќи;

-ја анализира состојбата на организираноста, стручноста на вработените, техничката опременост и оспособеност за брзо и ефикасно гасење пожари, спасување на луѓето и имотот кои се загрозени.

- на Училишниот одбор му дава Предлог Годишен План за заштита и спасување или доколку е изготвен планот, му дава предлог за ажурирање на Планот;
- до Училишниот одбор поднесува Програмски предлози за стручно оспособување на вработените и учесниците за заштита и спасување.

Комисијата за заштита и спасување е составена од :

- Директорот на основното училиште;
- по еден член од редот на воспитно-образовниот кадар ;
- 1 член од административно техничкиот кадар;
- по еден член од од Советот на родители.

За составот на Комисијата за заштита и спасување види Прилог број 5 кој е составен дел на планот

5. ТИМОВИ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ

Тимовите за заштита и спасување ги формира Директорот на ООУ „Тихомир Милошевски”- Скопје и тоа за секоја мерка од планот за заштита и спасување по еден тим. Во составот на тимот, во зависност од потребата, може да има по две и повеќе групи.

Тимовите се извршни тела на располагање на Комисијата за заштита и спасување.

Истите по потреба ги активира со Одлука и го следи нивното извршување.

6. ЗАДОЛЖЕНО ЛИЦЕ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ

Поради обемот, сложеноста на работите, вредноста на опремата и слично, стручната непосредна работа околу заштитата и спасување од природни непогоди и други несреќи, треба да ја врши посебно задолжено лице за таа проблематика, и тоа лице ги има следните права, должности и одговорности:

-се грижи за спроведување на пропишаните или наложените мерки за заштита;

-организира контрола на спроведувањето на мерките за заштита кои се пропишани со законски прописи;

-организира запознавање на работниците со опасностите и мерките за заштита и постапките во случај на избивање на пожар на одделни места во работните и во помошните простории;

-ги отстранува опасностите од избивање пожар утврдени со решенија од страна на инспекциските органи;

-се грижи за редовно одржување на протипожарните апарати, врши редовно мерење на притисокот на хидрантската мрежа, врши испитување на громобранската и електричната инсталација;

-се грижи техничката опрема и средствата за гасење на пожар благовремено да ги набави и да ги постави на определени места;

-се грижи за исправноста и за поставеноста на протипожарната опрема и за нејзиното наменско користење;

-се грижи просторот, влезот-излезот и пристапните патишта секогаш да бидат слободни, како и пристапот до противпожарните апарати;

- Сороботува со лицата кои се во функција на обезбедување на основното училиштето во смисла на безбедноста на објектот општо и посебно за заштитата и спасувањето од природни непогоди и други несреќи.

Задолженото лице за заштита и спасување е под ингеренција на Училишен одбор, Директорот и Комисијата за заштита и спасување.

10. МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Организацијата за заштита и спасување опфаќа планирање и подготвување на активностите за спроведување на мерките за заштита и спасување.

Мерките за заштита и спасување се остваруваат преку организирање на дејности и постапки од превентивен и оперативен карактер кои ги подготвува и спроведува основното училиште. Органите на основното училиште се должни да ја предвидат и планираат основната организација на спроведувањето на мерките за заштита и спасување и да спроведуваат мерки кои се во функција на превенција.

Во функција на превенцијата се следниве мерки и активности:

- изработка на Процена за загроеност за можни опасности и План за заштита и спасување од проценетите опасности;
- вградување на предвидените и планираните мерки за заштита и спасување во редовното планирање и работа;
- уредување на просторот и изградба на објекти во функција за заштита и спасување;
- воспоставување на организација и систем, потребни за заштита и спасување;
- обезбедување на материјална база, персонал и други ресурси потребни за извршување на планираната организација.

Мерките за заштита и спасување задолжително се применуваат:

- при планирање и уредување на просторот во основното училиште;
- во проектите, за објекти и технолошки процеси наменети за складирање и употреба на опасни материи како нафта и друго и
- при изградба на објектите и инфраструктурата.

Начинот на применување на мерката за заштита и спасување, при планирање и уредување на просторот во проектите и при изградба на објектите, како и учество во техничкиот преглед, го уредува Владата со Уредба.

Мерките за заштита од природни непогоди и други несреќи, се утврдуваат и се преземаат со цел да се отстранат причините за природните непогоди и другите несреќи и да се спречи нивното ширење, како и поради спасување на луѓето и материјалните добра кои можат да бидат загроени од природните непогоди и други несреќи.

Мерките за заштита се утврдуваат и се преземаат врз основа на предходна проценка на опасностите и загроеноста на објектот од природни непогоди и други несреќи.

При проектирање и изведување работи на поправка, доградби, адаптации и реконструкција на постојаниот објект, при проектирање и изградба на нови објекти, при вградување уреди и опрема во тие објекти, при експлоатација и одржување на објектите се применуваат нормативи и стандарди за заштита од природни непогоди и други несреќи пропишани со закон.

Електричната, вентилационата, топловодната, громобранската инсталација, потоа сите видови постројки и уреди во објектите каде што е сместено училиштето мораат да се изведуваат така што да нема опасност од природни непогоди и други несреќи, а нивното редовно одржување да е во согласност со постојните технички прописи.

Складирање, преточување, употреба и други дејствија сврзани со манипулирање со запаливи течности и гасови се вршат врз основа на постојните законски и подзаконски акти кои ја регулираат оваа материја, со што се избегнува опасноста од пожари.

Природните патишта, сите влезови, излезите, премините, внатрешните комуникации (ходници и сл.), скалите и скалишните простории, столбиштата, како и противпожарните патишта околу објектот за природ на противпожарни возила, амбулантни возила и други видови возила пристапите до уредите и до средствата за заштита од природни непогоди и други несреќи, треба да бидат слободни за интервенција во секое време.

Уредите, опремата и средствата наменети за сигнализирање и заштита од природни непогоди и други несреќи во објектот на основното училиште мора да се држат во исправна состојба, да бидат поставени на видно и лесно достапно место, уредно обележани и подготвени за употреба во секое време.

Горивен материјал не смее да се складира на отворен простор поблиску од 6 метри од објектот или на делови од објектот. Горивен материјал не смее да се складира на таваните, во магацините, по ходниците и на другите комуникации на објектот.

Заради поефикасна заштита, основното училиште располага со хидрантска мрежа. Хидрантите треба да имаат соодветна опрема (црево, млазница, клуч) и таа треба да биде обележана и редовно контролирана.

Вработените треба редовно да се обучуваат и да се запознаат со опасностите од природни непогоди и други несреќи и со употребата на средствата и уредите за гасење пожар, и за заштита и спасување од природните и други непогоди. Запознавањето на вработените со основните поими за заштита од природните и другите непогоди се врши по посебно изготвена програма за обучување, преку разни курсеви, предавања или на некој друг начин, во зависност од потребата и од специфичноста на работното место.

За извршеното запознавање на вработените од областа на заштитата и спасувањето од природни непогоди и други несреќи се води посебна евиденција, а на вработените им се издава потврда-уверение дека се оспособени и запознати со опасностите и со мерките за заштита и спасување од природни непогоди и други несреќи.

2..МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ЗА ООУ „Тихомир Милошевски”- СКОПЈЕ

- 2.1. евакуација;
- 2.2. засолнување;
- 2.3. радиолошка, хемиска и биолошка заштита;
- 2.4. спасување од земјотреси (урнатини);
- 2.5. заштита и спасување од поплави;
- 2.6. заштита и спасување од пожари;
- 2.7. заштита од енормни снежни врнежи;

- 2.8. заштита од олуја, град и ниски температури и
- 2.9. прва медицинска помош.

2.1. Евакуација

Евакуација е целисходно, организирано и ефикасно напуштање на објектот или местото кое е погодено од природна непогода како би се избегнале поголеми загуби во човечки животи и материјални добра.

Евакуацијата е:

-целосходна, бидејќи се темели на разни одлуки на овластени лица и служби;

-организирана, бидејќи треба да се спроведе со планот за евакуација;

-ефикасна, бидејќи мора да се изведе брзо, со максимална сигурност по луѓето и материјалните добра кои се евакуираат.

Спасување е организирано спроведување на мерки и активности за давање помош и напуштање на објектот, местото погодено од природната непогода од луѓето кои се директно погодени, а кои поради изненадните околности предизвикани од природната непогода не можат сами да ги напуштат тие места и објекти, а при тоа лицето што ја спроведува оваа мерка не биде и самото загрошено.

Изненадни случувања кои можат да го загрожат животот на луѓето и материјалните добра поради кои мора да се изврши евакуација се делат во две групи и тоа:

а) внатрешни извори на опасност (пожар, експлозија, паника)

б) надворешни извори на опасност (земјотрес, поплава, нуклеарна опасност, биолошка опасност, удари од гром, олуи, енемни врнежи од снег и дожд, падавини од град и слично).

Видови на евакуација

Постојат два вида на евакуација и тоа:

-а) превентивна евакуација;

-б) неопходна евакуација.

Превентивна евакуација-се спроведува кога се очекува некоја природна непогода (непогодата не е настаната, но голема е веројатноста да се случи) ги опфаќа или содржи следниве постапки:

-евакуација на сите лица кои се наоѓаат во објектот;

-превземање на мерки за спречување на можна паника;

-исклучување на сите врсти на енергија во можно загрозениот простор;

-известување на професионалните служби и овластените лица кои се одредени со евакуациониот план за предвидливите опасности и последици, можностите и потребите на давање на помош надвор од објектите.

Неопходна евакуација-се спроведува во што пократок рок кога се случила изненадна природна непогода, а ги опфаќа следниве постапки:

-брза евакуација на сите лица од погодениот објект од природна непогода;

-превземање на мерки и активности за спречување на паника;

- исклучување на сите видови енергија во загрозениот простор;
- известување на професионалните служби и овластени лица кои се одредени со евакуациониот план за опасностите и последиците, можностите и потребите за давање на помош надвор од објектот.

Мерки за евакуација

Во случај на природна непогода или друга несреќа предизвикана од човечки фактор првата мерка што треба да се преземе е организирано и брзо напуштање на загрозените простории односно преместување на учениците и наставниците на безбедни места, во прво време во дворот на училиштето. Целата постапка треба да се одвива смилено со брзо одење и без предизвикување на паника. Квалитетот на успешно спроведување на планот за евакуација на основното училиште кој би се применил во услови на некоја непогода директно би зависело од правилната реакција на директорот и наставниците. Директорот на училиштето треба да определи одговорно лице кое ќе биде задолжено со планот за заштита и спасување, и доколку има потреба да постапи по мерките од истиот. Директорот потребно е да одржува поврмени состаноци со одговорното лице и другите вработени кои имаат свои задолженија во случај на непогода. Истите треба да соработуваат со Училишниот одбор затоа што безбедноста е приоритетна и сите треба да знаат како треба да постапат во случај на несреќа.

Во случај на непогода доколку дојде до потреба за евакуација други мерки и активности што треба да се преземат се следниве:

-Доколку се работи за пожар лицето кое ќе го забележи веднаш да пристапи кон негово локализирање и веднаш да го извести директорот и ако се работи за пожар од поголем размер да се извести протоивпожарната единица,

-Директорот или друго лице да даде тревога за напуштање на просториите,

-Доколку дојде до природни или други непогоди во сабота или недела или за време на празник односно кога не се работи, чуварската служба по телефон го известуваат Директорот или одговорното лице,

-Веднаш да се отворат сите главни и споредни излези каде што има услови,

-На знакот за тревога од вработените се формира протипожарен тим за преземање активности за заштита и спасување,

-За време на тревогата се организира група за обезбедување со задача да ги отстранат неповиканите лица, да ја спречува паниката, да го разчистува просторот и да овозможува непречено доаѓање и приоѓање на противпожарните возила, возила на итна медицинска помош или други возила,

-Доколку се работи за приземни простории со помош на наставниците и помошниот персонал можат да се искористат за излез и прозорците ако нема услови за користење на излезите,

-Да се исклучи електричната инсталација,

-Да се спречи и контролира непотребно повторно влегување,

-Да се провери дали сите се евакуирани.

Знаци за евакуација

Знаците за евакуација треба да бидат разбирливи и мора да се води сметка да се избегне групирање на поголем број знаци на едно место.

Знаците не смеат да се поставуваат на подвижни предмети како што се: врата, прозор и слично, кои кога ќе се поместат ќе го тргнат или покријат знакот и ќе дадат погрешно толкување, секако ако тоа е неопходно.

Исто така знаците треба да бидат обележани со видлива и воочлива боја.

Кога ќе престанат причините поради кои некој знак е поставен тогаш тој треба да се тргне бидејќи понатамошното дејство на евакуација можат да имаат спротивен ефект, или може да имаат негативен ефект.

Знаците треба да бидат употребливи и по ден и по ноќ.

Знаците треба да бидат поставени во висина од 1,5м до 2м на линија на гледање, а на влезовите и излезите над самата врата.

2.2. Засолнување

Засолнување опфаќа планирање, изградба, одржување и користење на засолништа и други заштитни објекти и засолнување на учениците, вработените, гостите и материјалните добра на основното училиште. За оваа цел може да послужат долните делови од објектот, но сето тоа да се стори за што е можно пократко време, а потоа дислоцирање.

2.3. Радиолошка, хемиска и биолошка заштита

Потребата од РХБ заштита доаѓа поради можноста од терористички напади, хаварии на нуклеарни центри во соседните држави како и несреќи во фабрики кои работат со опасни материји.

Мерки:

1. Заштита на учениците и вработените кои се затекнале во основното училиште во моментот на настанување на РХБ опасноста.:

- Затворање на прозори, врати и сите други отвори како би се спречило влегувањето на контаминирани честички од надвор.

- Употреба на РХБ заштитни средства и опрема со кои располага основното училиште, а ако нема такви, покривање на отворените делови од телото со облека, ставање на влажни марамии околу устата и сл.

-Чекање на сигнал од Дирекцијата за ЗС кога да се изврши евакуација на учениците и на кој начин .

1.Превземање мерки за опремување со средствата за лична и колективна заштита врз основа на ПРЕГЛЕД бр. И/3 -Комплет бр 1 од Одлуката за утврдување на персоналниот и материјалниот состав на силите за заштита и спасување „Сл. весник на РМ” бр. 124/06

2.Командирите на тимовите за универзална заштита и спасување кога ќе се обезбедат средствата за лична и колективна заштита се должни да ги известат членовите на својот тим за местото на чување и начинот на употреба на тие средства;

3. Висок степен на опременост и обученост од дејството на АБХ борбените средства;

4. Да даде сигнал од ЦУК вработените во основното училиште и учениците треба да ги искористат специјалните или прирачните средства за лична заштита и да се упатат во долниот дел од основното училиште кои пружаат мал степен на заштита додека се вклучат тимовите за евакуација на учениците во други поопремени објекти за АБХ заштита или надвор од градот на безбедно место каде не постои опасност од АБХ контаминација. Во основното училиште не постои никаква опрема која би се користела во случај на АБХ опасност;

5. Потребно е локалната самоуправа да организира курсеви за вработните за обука во случај АБХ опасност како и да обезбеди средства за набавка на потребна опрема за заштита од опасноста од АБХ.

Единиците за заштита и спасување од локалната самоуправа ги имаат следните задолженија:

-Го одредуваат степенот на контаминација на луѓето и средствата;

-За помалку загрозените вршат само деконтаминација на пропишан начин и продолжуваат со активности за заштита и спасување и

-За потешко контаминираниите се згрижуваат , им се укажува ПМП ,примарна деконтаминација , им се даваат средства за лична заштита и се упатуваат во најблиската скривница или на друго побезбедно место.

2.4. Заштита и спасување од земјотреси и урнатини

Урнатините можат да настанат од силен земјотрес над 8 степени по Меркалиевата скала.

Сите основни училишта се објекти со градба од современ тип со прописно превземените превентивни градежни мерки со што се намалува ризикот од рушење на објектот кај помали разорнувачки катастрофи.

За спроведување на оваа мерка за заштита се ангажира тимот за заштита и спасување од урнатина во основното училиште

-во секој момент тимот за спасување од основното училиште треба да ги има на располагање сите МТС (скали ,копачи ,лопати ,носила и др.)

-по знакот за прекин на опасноста се отпочнува кон пребарување на урнатините со предходно исклучување на струјата и водата ,да се избегнат дополнителни последици (поплави и струен удар кај преживеаните затрупани лица).

-пружање ПМП на пронајдените преживевани лица и правилно извлекување и отстранување од под урнатините и
-пренесување до здравствената установа или до одреден пункт
За успешно реализирање на оваа мерка основното училиште е должно да
:

1. Обезбеди извршители на оваа мерка од воспитно - образовниот кадар и техничкиот персонал и
2. да обезбеди материјални средства и алати, справи за спасување и расчистување во рамките на своите можности.

2.5. Заштита и спасување од поплави

Теренот на кој е лоциран објектот на ООУ „Тихомир Милошевски“-Скопје нема река.

Во други исклучителни ситуации водата би можела да навлезе во подрумските простории.

Во ваков случај водата би можела да предизвика одредена штета на дел од средствата и опремата што се сместени во подрумските простории .

Потребно е да се предвидат и преземат нопходни мерки и постапки, координирано заради спречување и отстранување на последиците од поплави и намалување на поголеми материјални штети, а да не се изгуби долг период од воспитно - образовниот процес.

За заштита и спасување во ООУ „Тихомир Милошевски“-Скопје се задолжува и грижи тим.

2.6. Заштита и спасување од пожари

Предмет на оваа мерка е заштита и спасување на ООУ „Тихомир Милошевски“-Скопје, на луѓето и материјалните добра врз основа на постоечката состојба на објектот и актуелните законски прописи за заштита од пожари. За истиот се изработува техничка документација.

Мерки за заштита од пожар

Мерките за заштита од пожари се утврдуваат и преземаат за отстранување на причините на настанување на пожари и со цел спасување на луѓето и материјалните добра што можат да бидат загрозени од пожар.

За да се спречи настанување на пожари и да се спроведат пожарно превентивните мерки во основната институција, потребно е покрај специфичните мерки за заштита од пожар, придржување и кон општите мерки за сигурност.

Во сите делови и простории од објектот ќе се преземат и спроведат следните мерки:

- секој вработен потребно е да го почитува воспоставениот начин на работа при напуштање на работното место треба да води грижа за своето место;
- сите отпадоци да се складираат на посебно место;

- лесно запаливи средства да не се чуваат без посебна дозвола од надлежен орган;
- сите излези (премини) мора да бидат секогаш и во секое време слободни за непречено поминување;
- целокупната електрична инсталација по завршувањето со работа треба да се исклучи;
- грејните уреди да се користат само ако се технички исправни;
- внесување и држење материјали што се samozапаливи не се дозволени;
- најстрого е забрането употреба на неисправни или предимензионирани осигурувачи, како и изведување на импровизирани електрични инсталации;
- работите со електрична инсталација мора да ги извршува лице кое е стручно и оспособено;
- напојувањето со продолжни проводници (кабли) е дозволено само за мали потрошувачи (компјутери, факсови, телефонски уреди);
- периодични прегледи и испитувања на јакострујни електрични инсталации;
- громобранската инсталација и сигурносните уреди да се одржуваат според технички прописи и правила;

Организација на заштита од пожар

Заштита од пожар опфаќа (преземање) мерки заради отстранување на причините за предизвикување на пожар, ширење, гасење на пожар и укажување помош при отстранување на последиците предизвикани од пожар. Раководните лица имаат посебни овластувања и се одговорни за спроведување на заштитата од пожар, а особено за примена на пропишаните определени мерки, одржување во исправна состојба и наменска употреба на уредите, техничката опрема и средствата за гасење пожари, како и за запознавање на вработените, обука и начин на употреба на средствата за гасење пожар.

Раководните лица и вработените се посебно овластени во случај на пожар да ја известат професионалната противпожарна единица и полицијата.

Целокупната противпожарна опрема да се наоѓа на точно и определено место, а местата да бидат означени со натпис и знаци.

Секој вработен мора да биде запознат со должностите во случај на настанување на пожар:

- теоретска обука;
- практична обука.

Теоретската и практичната обука се врши според програмата за обука утврдена со планот за заштита според претходно утврдена програма.

По спроведувањето на обуката на вработените, мора да се спроведе проверка за нивната оспособеност од теоретскиот и практичниот дел на обуката.

Оценка за проверка на знаењето се внесува во записник за извршената проверка на знаење за што евиденција води одговорниот за заштита од пожари.

Во гасењето на пожар и други непогоди должни се да учествуваат сите вработени.

Противпожарната служба е должна да преземе мерки за гасење пожар веднаш штом дознае за настанатиот пожар.

Заради успешно и непречено гасење на пожарот и заради заштита на луѓето и имотот, лицето кое раководи има право и должност да превземе мерки:

- да им забрани пристап на местото на пожарот на неповикани лица, како и да го забрани сообраќајот на тоа место;

- да се нареди евакуација на лица и отстранување на предметите од соседните објекти што се загрозени;

- да нареди прекин на довод на електрична енергија и запаливи течности;

- да нареди да се користат извори на вода што им припаѓаат на граѓани и организации ако на друг начин неможе да се обезбеди доволно количество на вода;

- да нареди користење возила, заради превезување на лица или лица кои се загрозени од пожарот и

- да нареди отстранување на паркирани возила кои го попречуваат патот на противпожарните возила, амбулантни возила (возила за прва помош) и полициски возила.

Лицето кое раководи со гасење на пожар, должно е да ги преземе сите потребни мерки за зачувување на трагите и предметите што можат да послужат за утврдувањето на причината за пожар.

Техничка опрема и средства за гасење на пожар

Видот, количината, местата и средствата неопходни за гасење пожар се утврдуваат во зависност од опасностите на работното место или во просториите, а во согласност со важечките прописи и со подзаконските акти што ја регулираат оваа материја, а во зависност од класата пожари се употребува и соодветен тип рачен апарат за почетно гасење.

Со таа цел за поефикасно користење на рачните противпожарни апарати, потребно е да се почитуваат следниве правила околу нивното поставување и одржување:

- рачните противпожарни апарати треба да бидат поставени на места каде што постои зголемена опасност од избувнување пожар;

- апаратите треба да бидат поставени на достапни места, закачени на ѕид на висина од 1,5 метри;

- апаратот треба да биде осигуран со пломба, да има контролна картица и податоци за полнењето и за контролата со датум и потпис на овластеното лице кое извршило полнење;

- за гасење на цврсти материи, како средство за гасење треба да се употреби вода или апарат за суво гасење;

- за гасење на течни материи треба да се употреби апарат за суво гасење S или CO₂, доколку нема хемиска пена;

- за гасење на гасовити материи се употребуваат апаратите со CO₂ и S;

- за гасење на електрични инсталации и уреди кои се под напон се употребуваат апаратите со C и CO₂;

- за гасење каде што има компјутери и опрема се употребуваат апаратите за гасење со халон.

Со цел за поефикасно гасење на поголеми пожари училиштето располага со хидранска мрежа:

- сите хидранти треба да бидат обележани со знакот Н и обоени со црвена боја;

- подземните хидранти треба да бидат осигурани со поклопка, а сидните во соодветни шкафчиња и

- секој хидрант треба да биде комплетиран со противпожарни црева, млазница и клуч за отварање и затварање на доводот.

1.7 ЗАШТИТА ОД ЕНОРМНИ СНЕЖНИ ВРНЕЖИ

Ако се има во предвид местоположбата на ООУ „Тихомир Милошевски”- Скопје и местоположбата на Општината Ѓорче Петров, едноставно можеме да дојдеме до заклучок дека истите се опкружени со планините Водно, Сува Гора, Жеден и Шар Планина, па оттука и заклучокот дека е можно да има енормни врнежи на снег.

Во минатото имало случаи на ова подрачје енормни врнежи од снег, но не е исклучена можноста такви состојби да има и во иднина.

Енормните врнежи од снег, во прв ред, би го отежнале пристапот до основните училишта, а негативно може да се одрази и за крововите кои од состојбата на снегот (сув или влажен) може да дојде како резултат на тежината, до оштетувањето на кровната конструкција на основното училиште а,со топењето на снегот, и до прокиснување. Едноставно основното училиште ќе биде неупотребливо.

Во така настанатите состојби потребно е да има определено групи на вработени лица кои ќе го чистат снегот од крововите на основното училиште и приодите кон и во кругот на објектот.

1.8 ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ОД ОЛУЈА, ГРАД И НИСКИ ТЕМПЕРАТУРИ

Заштитата од олуја, град и ниски температури е исто така детерминирана од местоположбата на ООУ „Тихомир Милошевски”- Скопје со своето опкружување.

Олујата во најчест случај е пропратена со јаки ветрови, атмосферски празнења, врнежи од дожд, град или снег и сето тоа понекогаш пред или потоа со енормно ниски температури. Како резултат на предходното, може да се случи да го потфати, откорне крововот на објектот, да предизвика прокиснување, уништување на предметите во објектот, прекин на напојувањето со електрична енергија, корнење и кршење на стебла, а со ниските температури, оштетување на топловодните и водоводните инсталации.

Заради наброените можни околности во кои е можно да се најде објектот на основното училиште, потребно е да се определат лица кои ќе преземаат мерки и активности со кои би можело евентуално да се ублажат последиците пред да

настанат, а доколку настанат, да преземат активности за брзо расчистување со што последиците би се намалиле.

1.9 ПРВА МЕДИЦИНСКА ПОМОШ

Бидејќи не може да се очекува брзо пристигање на стручна медицинска помош или нема можност повредените лица брзо да се транспортираат до некоја здравствена установа, затоа од непроценлива важност е познавање на основните работи за давање прва помош.

Имајќи ги во предвид сите видови опасности потребно е благовремено и редовно да се опремуваме и обучуваме со средства за прва медицинска помош кои можат да бидат прирачни и специјални. Потребен е посебен ангажман за обезбедување на средствата за прва помош и неопходна санитарска опрема предвидена со : ПРЕГЛЕД бр. И/3 -Комплет бр 4 од Одлуката за утврдување на персоналниот и материјалниот состав на силите за заштита и спасување „Сл. весник на РМ” бр. 124/06

Задолжително запознавање на вработените со какви средства се располага и каде овие средства се чуваат и начинот на нивната употреба. Сите водители на секоја тим треба да ги знаат најголемите здравствени станици и телефонските броеви.

ПМП се спроведува со цел спасување на животот на повредените и спречување на инвалидитет.

Таа се дава на лице место каде што ќе се затече повреденото лице. За време на помасовни катастрофи кога ќе има поголем број на повредени во основното училиште тимот на ПМП ги организира останатите субјекти да се вклучат во брзо и правилно спасување на животите , преку следните постапки:

1.Преглед проценка на видот и бројот на повредените,

2.Јавување и барање помош од екипи за стручна медицинска помош и

3.Укажување на прва медицинска помош-ја вршат само добро обучени лица од тимот за ПМП и други вработени кои следеле курс за ПМП и кои добро се обучиле за правилно укажување на ПМП односно ги совладале следниве постапки за укажување на прва помош:

- Постапка со повредениот,
- Преглед на повредениот- состојби кои бараат неодложна помош, (губење свест, вештачко дишење, надворешна масажа на срцето, вештачко дишење и масажа на срцето),
- Постапка при давење,
- Постапка при повреда од електрична енергија,
- Скршеници на коските (имобилизациоја на скршеници, повреда на глава, повреда на вратот, градниот кош, стомакот, 'рбетниот столб, карличната коска) и
- Постапување при топлотни и хемиски повреди, труење со гасови и сл.

По успешно укажаната ПМП следува транспорт до здравствена установа или на предходно поставен пункт за таа намена . Санитарскиот транспорт е најдобро да се изведе со санитарско возило за сериозно повредените, а за останатите транспортот може да го извршат и наши вработени кои во моментот

располагаат со сопствено возило. Дворовите можат да се искористат за лоцирање на пункт за укажување на прва медицинска помош.

11. МАТЕРИЈАЛНО-ТЕХНИЧКИ СРЕДСТВА ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ

1. ООУ „Тихомир Милошевски”- Скопје

ООУ „Тихомир Милошевски” располага со следните материјално технички средства: ППА-9, канти со песок -0, кебиња -0, гумени чизми - 0, ножици за лим -2, чекани -3, копачи 1, лопати-1, лопати за снег 0.

2. Да се обезбедат средствата од прилог 2.

12. ОРГАНИЗИРАЊЕ НА ООУ „Тихомир Милошевски” - СКОПЈЕ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ

а) Тимови за заштита и спасување

Тим за евакуација;

1. Марија Ј.Георгиевска
2. Даниела Сарафимова
3. Виолета Ристовска
4. Силвана Савевска

Тим за засолнување;

1. Игор Митковски
2. Марио Шулајковски
3. Боне Димоски
4. Гордана Менкиноска

Тим за радиолошка, хемиска и биолошка заштита;

1. Калина Апостолова
2. Дилба Исакоска
3. Валентина Ампова
4. Јелена Василковска

Тим за спасување од земјотреси (урнатини);

1. Чубриноски Зоран
2. Анастасова Зоре
3. Богоевска Валентина
4. Маневска Верче

Тим за заштита и спасување од поплави;

1. Стаменковиќ Зоран
2. Весна Спасовска
3. Љубица Тримовска
4. Тања Крстевска

Тим за заштита и спасување од пожари;

1. Димоски Боне
2. Шулајковски Марио
3. Брњарчевска Валентина
4. Петковска Јагода
5. Стојоска Силвана

Тим за заштита од енормни снежни врнежи;

1. Младеновски Мире
2. Јасмина Петковска
3. Воинова Трајанче
4. Ѓорчевска Силвана

Тим за заштита од олуја, град и ниски температури;

1. Боне Димоски
2. Јагода Кузевска
3. Савевска Силвана
4. Ѓорчевска Силвана

Тим за прва медицинска помош

1. Божиновска Анета
2. Спасова Вецка
3. Татјана Василевска
4. Чкатроска Здравица

ПРИЛОЗИ КОН ПЛАНОТ

Прилог бр.1

Мобилизациски план за брзо собирање на вработените

Во случај на потреба вработените се мобилизираат на два начина:
Преку телефонски повик и преку курир (доколку има прекин во телефонските линии)

Прилог бр.2

Утврдување на потреби за опремување на училиштето со средства и опрема за заштита и спасување

ТИМ ЗА ЗАСОЛНУВАЊЕ И ЕВАКУАЦИЈА

Тимовите за засолнување и евакуација е екипата која прва настапува во итни ситуации. Тие треба да располагаат со најосновните средства како:

- кебиња 20 парчиња,
- шатори големи 3 парчиња ,
- топла облека (елеци, џемпери, капи) 20 парчиња,
- заштитни обувки 24 парчиња,
- течности за пиење и основните прехранбени намирници;
- батериски лампи 24 парчиња,
- систем радиостаници и
- кешти големи за сечење лим 3 парчиња ,
- чекан 24 парчиња и други основни алати

ТИМ ЗА РАДИОЛОШКИ, ХЕМИСКА И БИОЛОШКА ЗАШТИТА

Тимот за радиолошки треба да располага со:

- АБХ (атомско - биолошки) мантили со капуљачи 6 парчиња,
- заштитни гас маски 6 парчиња,
- заштитни ракавици 6 парчиња и
- големи заштитни чизми 6 парчиња

ТИМ ЗА УРНАТИНИ

Тимот за заштита испасување од урнатини треба да располагаат со:

- копачи 9 парчиња,
- лопати 9 парчиња,
- ножици за сечење лим 9 парчиња,
- јажиња 20 парчиња

ТИМ ЗА ПОПЛАВИ

Тимот за спасување од поплави треба да располагаат со:

- елеци за спасување 16 парчиња
- скали 6 парчиња,
- ортоми 16 парчиња а и
- вреќи со песок 200 парчиња

ТИМ ЗА ПОЖАРИ

Тимовите за спасување од пожари треба да располагаат со: противпожарни апарати 26 парчиња,

- канти со песок 6 парчиња,
- лопати 9, парчиња
- шлемови 9 парчиња,
- заштитни ракавици 9 парчиња и друго.

ТИМ ЗА СНЕЖНИ НАНОСИ

Тимовите за заштита од снежни наноси располага со:

- лопати за чистење снег 6 парчиња,
- дрвени туркалки 6 парчиња,
- ракавици 6 парчиња,
- сол 3 тона и
- уреа 3 тона

ТИМ ЗА ПРВА МЕДИЦИНСКА ПОМОШ

Тимовите за прва медицинска помош треба да поседуваат:

- сет за прва помош 15 парчиња
- основни лекови за дезинфекција (хидроген, бетадине и др) 15 парчиња,
- носила 6 парчиња,
- боци за кислород 3 парчиња,
- имобилизациони помагала 15 парчиња и др.

ТИМ ЗА ЗАШТИТА ОД ОЛУЈА

Тимовите за заштита од олуја треба да поседуваат :

- кабаници 15 парчиња,
- гумени чизми 15 парчиња,
- јажиња 30 парчиња и др.

Прилог бр. 3

План
За финансиско материјални средства

СРЕДСТВА	КОЛИЧИНА	ЕД. ЦЕНА	ВРЕДНОСТ
шатори	3	10.000	30.000
заштитни обувки	24	5.000	120.000
елеци	20	1.000	20.000
џемпери	20	1.000	20.000
капи	20	300	6.000
елеци за спасува	16	800	12.800
кабаници	15	500	7.500
гумени чизми	10	500	5.000
радиостаница	1	5.000	5.000
клевсти за лим	3	1.700	5.100
ножици за лим	8	2.000	16.000
чекани	45	700	31.500
копачи	6	700	4.200
лопати	15	500	7.500
батерии	24	300	7.200
јажиња	66	200	13.200
лопата за снег	3	200	600
дрвени туркачи	6	200	1.200
скали	6	2.000	12.000
шлемови	6	600	3.600
ракавици	15	200	3.000
Абх мантили	6	5.000	30.000
Заштитни маски	6	2.000	12.000
Заштитни ракавици	6	1.000	6.000
Заштитни чизми	6	2.000	12.000
вреќи со песок	200	100	20.000
сол тон	3	7	21.000
уреа тон	3	13	39.000
Носила	6	1.500	9.000
сет прва помош	15	1.500	22.500
боци со кислород	3	3.000	9.000
мобилиз помагала	15	400	6.000
Хидроген	15	70	1.050
Бетадине	15	70	1.050
ВКУПНО			520.000

ООУ „Тихомир Милошевски” - Скопје, располага со дел од потребните средства за успешно спроведување на Планот за заштита и спасување. Останатите средства кои се неопходни за успешно спроведување на Планот, училиштето има обврска да ги набави согласно со расположливите финансиски средства.

Прилог бр.4

Програма за обука на тимовите за заштита и спасување

Според програмата ќе бидат изведени :

1. Обука за вработените и запознавање со планот за заштита од природни и други непогоди
Предавач - генерал Станоја Богев
2. Обука за основните поими за заштита од природни и други несреќи
Предавач - генерал Станоја Богев
3. Курс за употреба на средства и уреди за гаснење пожар (теоретска и практична обука)
Презентер од фирмата за одржување на ПП апарати
4. Изработка на план за евакуација
Домаќин и хаус-мајстор и наставници
5. Изработка на знаци за евакуација
Изработувачи – наставници(Верче Маневска)
1. Вежби за евакуација со деца
Изведувачи – наставници(Верче Маневска и Силвана Савевска)
2. Вежби за засолнување
Центар за обука за заштита и спасување
3. Вежби за употреба на РХБ заштитни средства
Локална самоуправа и Центар за обука за заштита и спасување
4. Курс за вработените во случај на АБХ опасност
Центар за обука за заштита и спасување
5. Вежби за укажување на прва помош
Предавач -д-р Ана Серафимовска